



# Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

*F. S.*

Cím:

*A pesti diák háborús élete*

Forrás:

*Pesti Napló*

*Op.*

*1915. XI. 9.*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

*378.27*

Hely

Idő

*"1915"*

Személy

Helyszám

## A pesti diák háborús élete

A diákok ügye a közigazgatási bizottság ülésén

Több közleményben foglalkozott a *Pesti Napló* a diákok háborús életével. Feltártuk a pesti diákok nyomorát, hol laknak és milyen csekély jövedelemből kénytelenek fedezni szükségleteiket. A diákok nyomora ma sokkal nagyobb, mint a legszegényebb proletáré és mégsem segítettek rajtuk. Senki sem hallotta meg a diáknyomor panaszát, (igaz, hogy nem is hangos ez a panasz) nem törődtek a nedves, hideg lakásban ápolás nélkül, betegen fekvő egyetemi polgárral és arról sem szereztek tudomást, hogy a háboru kitörése óta a hivatalos segélyző egyesületek érhethetetlen okból éppen a legnagyobb szükség idején becsukták ajtajukat, nem adnak egy fillért se a támogatásra szorulóknak, nem utalnak ki ingyen könyveket a tanulni akaróknak és abbahagyták az állásközvetítést is, pedig az egyetemi hallgatók segítő egyesületének ez föltétlen kötelessége volna.

A magukra hagyott szegény diákok éheztek, nyomorogtak és küzködve, dolgozva, de panasz nélkül vártak, míg észreveszik nyomorukat. Sokáig kellett várniok. Az egyetemen

az utóbbi napokban több tanár beszüntette előadásait, mert az itthonmaradt diákok legnagyobb része nem járhat el az előadásokra, mert a létminimumért reggeltől-estig dolgoznia kell, hiszen öntudatuk, büszkeségük, önértékük nem engedi meg a koldulást.

A diáknyomorról irt cikkeink végre megmozgatták az illetékes erőket. Adataink felhasználásával a közigazgatási bizottság mai ülésén dr. Bihari Mór fővárosi bizottsági tag szóba hozta az egyetemi hallgatók nyomorát és felhívta a bizottságot, hadd hasson oda, hogy az ifjúság nyomorán valamiképpen segítsenek.

A diákok helyzetét ezután is gondos figyelemmel fogjuk kísérni és máris folytatjuk érdekekben a munkát a nyilvánosság előtt.

### Nyomorognak a diákok

Nemcsak rendes lakásuk nincs a diákoknak, de rosszul táplálkoznak, minimális a jövedelmük és még igen sok szociális intézménynek érzik a hiányát. A közigazgatási bizottság ülésén nem általában a diáknyomorról, hanem annak csak egy részéről (igaz, hogy a legfontosabb részéről), a gyomor problémájáról volt szó, az éhséget akarták enyhíteni. Kezdetnek mindenesetre ez is örvendetes.

Bihari Mór a diákok nélkülözéséről és a segítség módjairól a közigazgatási bizottság ülésén a következőket mondotta:

— A város mindig nagy megértéssel és szeretettel karolta föl az ifjúság ügyét és egymásután létesített olyan intézményeket, amelyek az ifjúság szellemi, erkölcsi és testi fejlődését fokozzák, másrészt pedig a hasonló irányban működő társadalmi intézményeket hathatósan támogatta. A székesfőváros mindenkor felismerte azokat az érdekeket, amelyek az ifjúság testi és szellemi fejlődéséhez fűződnek. Az ez irányban való támogatásnak kiinduló pontja és végcélja mindenkor csakis a nemzeti, hazafias és emberbaráti szempont volt és lehetett; ma azonban fokozottabb figyelmet és áldozatkészséget követel az ifjúságnak legértékesebb része: az egyetemi polgárság, mert soha nem volt az ifjúság hivatása és értéke oly nagy, mint most, hiszen nekik kell pótolniok a vérvesztést, amelyet nemzetünk szenvedett. Intenzív munkát pedig csak attól a fiatalságtól várhatunk, amely ment a legnyomasztóbb anyagi gondoktól. Közludomásu, hogy ma a szegény egyetemi hallgatók a legnehezebb megélhetési gondokkal küzdenek. Az ifjúság teljesen magára van hagyva, nem járhat könyöradományokért, restel nyilvánosan kéregetni, de nem is szabad az ifjúság önértékét ezzel megsérteni. A székesfővárosnak erkölcsi kötelessége magamagától felkarolni az ifjúság ügyét, hiszen foglalkoztatták is már a nyilvánosságot a diákok bajaival, az egyetem rektora székfoglalója alkal-

mával utalt azokra a kötelességekre, amelyek a *társadalomra* hárulnak ifjúságunkkal szemben, a sajtó is többször irt a diákmozgalomról, így tehát *mi sem zárkozhatunk el azon kötelességünk elől, amely ránk vár ifjúságunk jövőjének megalapozása tekintetében.*

— A leghelyesebbnek azt a megoldási módot találnám, — folytatta Bihari, — hogy a főváros, amely hivatalnokai részére amúgy is fenntart egy éttermet, ezt kibővítene *diákmenza* alakjában azok számára, akik részorulnak a hatóság támogatására. Ha a főváros csak korlátolt mennyiségben is tudna kiadni jegyeket a menzához és ha az egyetemi hallgatók nagyobb részének meg is kellene fizetnie az ebéd és a vacsora árát, de már az is nagy szolgálatot tenne, ha önköltelesen tiszta, jó és élvezhető ételeket kaphatna a diákság, amely ma kénytelen nehezen megszerzett filléréiért harmadrangú kocsimákból rossz étellel beérni és nem is megfelelő mennyiségben.

— A fővárosra nagy áldozat nem is hárulna, hiszen csak korlátolt számban kellene az ingyenes ellátás és csak a háború tartama alatt kellene ezt a rendszert fenntartani.

Az általános helyesléssel fogadott felszólalásra *Bárczy* polgármester kijelentette, hogy *érdemben teljesen egyetért a felszólalóval*, ami a kérdés gyakorlatikus megoldását illeti, azt tartaná a legcélszerűbbnek, ha a közigazgatási bizottság a *központi segítőbizottságot* keresné meg és a kormányhoz is fordulna, hogy a jövedelmi adóból bizonyos összeget a diáknyomor esnyhítésére is juttasson.

*Kulin* Sándor főügyész helyettes szerint a „diákok hibája” az, hogy nincs megfelelő állásuk, mert

nem jelentkeznék a közhivataloknál, ahol azonnal alkalmaznák őket. *Mosdóssy* Imre tanfelügyelő rámutatott, hogy ez a megoldás *nem célszerű, mert az egyetemi ifjúság tanulmányainak elhanyagolásával járna.*

A felszólalások után a bizottság egyhangulag a polgármester indítványa értelmében határozott.

### „Az Egyetem Barátai Egyesület”

Az interpelláció ügyében dr. *Bihari Mór* a *Pesti Napló* tudósítójának a következőket mondta:

— Az az érzésem és meggyőződés, hogy *általános közérdek*, hogy az egyetemi hallgatók, ha nem is teljesen gondtalanul, de a legnagyobb gondoktól menten élhessenek tanulmányaiknak. Minden a közjóért lelkesedni tudó ember, de különösen azok, akik valamikor a budapesti egyetem szellemi vagy anyagi jótéteményeiben részesültek, kötelesek tőlük telhetőleg közreműködni, hogy az egyetemi polgárság nyomora enyhíthessék.

— Kivánatos lenne általában, ha az egyetem volt hallgatói és az alma mater között *szorosabb kapcsolatot* létesítenének úgy, hogy megalakítsanak „Budapest Barátai” példájára „Az Egyetem Barátai Egyesületet” és az egyesület tagjai, a kereső és áldozatkész volt egyetemi hallgatók támogatnák a segélyre szoruló diákokat.

— A diákok régóta várják már a hatóság támogatását. Ma bizottsági határozat mondotta ki, hogy enyhíteni kell a diáknyomort, de siessenek a fővárosi urak, mert száz meg száz diák annyi nappal kevesebb ideig fog koplalni, amennyivel a határozatot közelebb hozzák a megvalósításhoz.

— Az ügy elintézése jelenleg abban a stádiumban van, hogy a közigazgatási bizottság a polgármester javaslatára elhatározta, hogy a közjótékonyági ügyosztály körébe utalja a diákmenza megvalósításának eszméjét. Az indítványhoz a bizottság annál is inkább hozzájárult, mert a polgármester erős akaráttal és *Wildner* tanácsnok egy kis ügybuzgalommal a lehető legrövidebb idő alatt felállíthatja az egyetemi hallgatók menzáját és sürgősen véget vehet annak az állapotnak, hogy diákok kenyeret meg retket legyenek kénytelenek ebédelni, a jobb módúak pedig aránylag horribilis árárt egészségtelen, rossz étellel táplálkoznak.

F. S.